

ტრანსნაციონალური კორპორაციების ქმედების სტრატეგიები
სახელმწიფოში მიმდინარე პოლიტიკური ცვლილებების პერიოდში
(ჩილეს, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის და სინგაპურის შემთხვევები)

ლეილა ალექპეროვა

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: პოლიტიკის მეცნიერება და საერთაშორისო ურთიერთობები

მიმართულება: საერთაშორისო ურთიერთობები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო ფავლენიშვილი,

ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024.

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად“.

ლეილა ალექპეროვა
20.06.2024

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი იკვლევს მსხვილი კორპორაციების ჩარევის საკითხს ჩილეს, სამხრეთ აფრიკისა და სინგაპურის ეკონომიკასა და პოლიტიკაში თითოეული შემთხვევის მიმოხილვის და ანალიზის გზით. ნაშრომის მიზანია გაიგოს კორპორაციების ჩართულობის სტრატეგიები და შედეგები ამ სამ განსხვავებულ სოციალურ-პოლიტიკურ გარემოში.

ჩილეში აქცენტი კეთდება პინოჩეტის რეჟიმის დროს მიმდინარე ნაციონალიზაციის პროცესებში მრავალეროვნული კორპორაციების ქმედებებზე. მაგალითის შესწავლა ხაზს უსვამს იმას, თუ როგორ ახდენდნენ კორპორაციები, როგორცაა ITT, მნიშვნელოვან გავლენას ეკონომიკურ პოლიტიკაზე, რამაც საბოლოოდ არსებული პოლიტიკური რეჟიმის ცვლილებაც კი გამოიწვია. ანალიზის შედეგად ვლინდება ისეთი დადებითი მხარეები, როგორცაა ეკონომიკური მოდერნიზაცია და გაზრდილი უცხოური ინვესტიციები, ასევე უარყოფითი შედეგები, მათ შორის სოციალური უთანასწორობა და პოლიტიკური რეპრესიები.

სამხრეთ აფრიკის შემთხვევის შესწავლა იკვლევს კორპორაციების როლს აპარტეიდის ეპოქაში და მის შემდეგ. ერთ-ერთი მსხვილი კორპორაცია Anglo American-ის ქმედებების შედეგად, სახელმწიფოს ეკონომიკა ნეოლიბერალურ მოდელზე გადავიდა. აპარტეიდის შემდგომ ეპოქაში ეს კორპორაციები შეეგუენ ახალ პოლიტიკურ რეალობას, ფოკუსირდნენ კორპორაციულ სოციალურ პასუხისმგებლობაზე (CSR) და მოსახლეობის ფერადკანიანი ნაწილის უფლებების დაცვაზე.

სინგაპურის შემთხვევაში ნაშრომი იკვლევს სახელმწიფოსა და კორპორაციებს შორის სიმბიოზურ ურთიერთობას, განსაკუთრებით სახელმწიფო საწარმოების (SOE) და მთავრობასთან დაკავშირებული კომპანიების (GLCs) როლს, როგორცაა Temasek Holdings და Singapore Airlines. ამ შემთხვევის შესწავლა გვიჩვენებს, თუ როგორ განაპირობა მთავრობის როლმა სტრატეგიულ კორპორაციულ მენეჯმენტთან ერთად,

ქვეყნის სწრაფ ეკონომიკურ ზრდასა და განვითარებას. ანალიზი ყურადღებას ამახვილებს სახელმწიფოსა და კორპორაციის პარტნიორობის ეფექტურობას ინოვაციების, ეკონომიკური სტაბილურობისა და გლობალური კონკურენტუნარიანობის ხელშეწყობაში.

საერთო ჯამში წინამდებარე ნაშრომი უზრუნველყოფს კორპორაციების ინტერვენციის შედეგებით ანალიზს სხვადასხვა პოლიტიკურ კონტექსტში, რაც ნათელს ჰფენს მსხვილი კორპორაციების გავლენის კომპლექსურობის საკითხს სახელმწიფოს სხვადასხვა სტრუქტურაზე. მიღებული შედეგები გვეხმარება მსხვილი კორპორაციებისა და სახელმწიფოს პოლიტიკის ურთიერთქმედების გააზრებაში, რასაც ძალიან ხშირ შემთხვევაში მოჰყვება ძირეული ცვლილებები.

Abstract

This paper examines the issue of corporate intervention in the economy and politics of Chile, South Africa and Singapore through a case-by-case review and analysis. The aim of the paper is to understand the strategies and outcomes of corporate engagement in these three different socio-political environments.

In Chile, the focus is on the actions of multinational corporations in nationalization processes under the Pinochet regime. The case study highlights how corporations such as ITT exerted significant influence on economic policy, eventually even leading to a change in the existing political regime. The analysis reveals positives such as economic modernization and increased foreign investment, as well as negative outcomes, including social inequality and political repression.

A South African case study examines the role of corporations during and after the apartheid era. As a result of the actions of one of the large corporations, Anglo American, the economy of the state moved to a neoliberal model. In the post-apartheid era, these corporations adapted to the new political reality, focusing on corporate social responsibility (CSR) and protecting the rights of people of color.

In the case of Singapore, the paper explores the symbiotic relationship between the state and corporations, particularly the role of state-owned enterprises (SOEs) and government-linked companies (GLCs) such as Temasek Holdings and Singapore Airlines. This case study shows how the government's role, along with strategic corporate management, has led to the country's rapid economic growth and development. The analysis focuses on the effectiveness of state-corporate partnerships in promoting innovation, economic stability and global competitiveness.

Overall, the present work provides a comparative analysis of the intervention of corporations in different political contexts, which sheds light on the issue of the complexity of the influence of large corporations on different structures of the state. The obtained results help us to

understand the interaction of large corporations and state policies, which in many cases lead to fundamental changes.